

Asymmetriske innkjøpspriser i det norske dagligvaremarkedet

26. september 2018

NHH, LAB 2 (INNGANG A)

I en rapport skrevet på oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet høsten 2017 slår Oslo Economics fast at jo større en dagligvarekjede er, jo bedre innkjøpsbetingelser oppnår den. Dette tilsier at NorgesGruppen, med en markedsandel på 43,1%, får bedre innkjøpsbetingelser enn Coop (29,7%) og Rema 1000 (23,4%). Volumavhengige innkjøpspriser gjør det særlig vanskelig for nykommere å etablere seg i det norske markedet. Regjeringen har nå pålagt Konkurransetilsynet å følge opp med en omfattende utredning som skal komme i oktober i år. I den forbindelse inviterer Center for Business Economics ved NHH til et faglig seminar onsdag 26. september. Deltagelse er gratis, men påmelding er bindende, slik at de som ikke møter opp uten å melde forfall innen mandag 24. september, faktureres for kroner 500.

Påmelding skjer til Anne Liv Scrase AnneLiv.Scrase@snf.no innen fredag 21. september. Begrenset antall plasser: «Først til mølla».

Ordstyrer: Professor Kenneth Fjell, prorektor forskning, NHH.

09.45-10.00	Kaffe
10.00-11.15	Jostein Skaar, partner Oslo Economics, «Etableringsbarrierer - årsaker» Frode Steen, professor NHH, «Hvor godt kjenner vi (egentlig) terrenget i norsk dagligvare?»
11.15-12.15	Lunsj
12.15-13.30	Hans Jarle Kind, professor, NHH, «Hva sier økonomisk teori om velferdseffektene av at dominerende leverandører prisdiskriminerer?» Erling J. Hjelmeng, professor UiO/NHH, «Når er prisdiskriminering et misbruk av dominans?»

Erling J. Hjelmeng er professor og studiedekan ved juridisk fakultet, UiO, og professor II ved NHH. Hjelmeng arbeider primært med konkurranse- og EØS-rett, samt erstatningsrett. Han ledet utvalget som reviderte konkurranseloven i 2012 (NOU 2012:7) og utvalget som la frem forslag til lov om god handelsskikk (NOU 2013:6). Senere har han ledet to departementsoppnevnte arbeidsgrupper som hhv. har vurdert markedsbalanseringen i landbruket og konkurranseforholdene mellom offentlig og privat virksomhet i lys av EØS-avtalens statsstøtteregele. Hjelmeng har publisert en rekke bøker og artikler innenfor konkurranseret, bl.a. i *Common Market Law Review*. Sammen med Nils-Henrik von der Fehr har han vært engasjert av NorgesGruppen til å vurdere rettslige og økonomiske aspekter ved innføringen av et forbud mot prisdiskriminering i norsk rett.

Hans Jarle Kind er professor ved Norges Handelshøyskole. Hans spesialområde er næringsøkonomi, med særlig fokus på media, dagligvarer, telekommunikasjon og skattetilpasning i tosidige markeder. Kind har publisert en rekke artikler i internasjonale tidsskrifter som *Journal of Public Economics, Marketing Science, Economic Journal, Rand Journal of Economics* og *International Economic Review*. Kind har skrevet to rapporter om virkninger av et forbud mot prisdiskriminering sammen med professor Øystein Foros, NHH, og professor Greg Shaffer, University of Rochester, på oppdrag fra advokatfirmaet BAHR, som har Rema 1000 som klient.

Jostein Skaar er seniorpartner i Oslo Economics. Han har vært rådgiver for en rekke dagligvareleverandører, organisasjoner, netthandelsaktører, dagligvarekjeder og myndigheter. Eksempler på saker fra dagligvaremarkedet er NG/ICA, ICA/Coop, Orkla/Rieber, Orkla/Cederroth, Adams Matkasse/Godt Levert og Insula/Apetit. Skaar har tidligere vært avdelingsdirektør i Konkurransetilsynet og har en doktorgrad i samfunnsøkonomi fra NHH. Han har også publisert artikler om konkurranse-økonomiske problemstillinger i *Scandinavian Journal of Economics* og *Review of Industrial Economics*.

Frode Steen er professor ved Norges Handelshøyskole og Research Associate ved Centre for Economic Policy Research. For tiden er han ansatt i NHHs gaveprofessorat innenfor konkurranseøkonomi i dagligvaremarkedet, og leder NHHs FOOD-prosjekt finansiert av NorgesGruppen. Steen sitt spesialområde er empirisk næringsøkonomi, der han har analysert en rekke markeder. Han har publisert sine arbeid i internasjonale journaler som *American Economic Review, Economic Journal, American Economic Journal: Microeconomics, European Economic Review* og *Scandinavian Journal of Economics*.